

CO SLEDUJÍ?

Státní pedagogické nakladatelství vydalo koncem roku 1973 Malou encyklopedii současné psychologie. Jejími autory jsou bývalí vysokoškolští učitelé F. Hyhlík a M. Nakonečný. Na první pohled překvapí, že byla tak pohotově puštěna »do oběhu« jako učební text dezorientační příručka, po níž jistě sáhnou i mnozí laičtí příznivci západní filosofie.

Na mnoha místech propagují autoři představitele existenciální filosofie K. Jaspéra (na str. 34, 48, 60, 133, 198, 199, 237, 252), známého autora knihy Atomová bomba a budoucnost člověka, v níž navrhoval použití atomové bomby proti SSSR.

Čtenářům encyklopedie se opět nekriticky, smířlivě a se záměrným výběrem citací různých směrů podsouvá jakási symbióza existencialismu a marxismu, která se stala základnou pro nástup ideologického boje pravice v krizovém období. A to není ojedinelý rys této publikace. U celé řady hesel jsou východiskem jejich výkladu zřejmě preferované citace západních autorů, zatímco vědecké poznatky sovětské psychologie jsou odsouvány do pozadí.

Co sledují nositelé těchto tendencí?

M. KONVALINKA, Praha

K článku **CO SLEDUJÍ?**

Ve 14. čísle TRIBUNY kritizoval pan Konvalinka knihu Malá encyklopedie současné psychologie, jíž jsem spoluautorem. Zaměnil nejprve pojmy »propagovat« a »citovat« a z faktu, že je zde několik citátů z Jaspersovy knihy o psychopatologii s ryze psychologickým obsahem (třídění citů, definice charakteru, druhy vědomí, srovnání představ a vjemů, psychopatologie a psychiatrie, rozlišení dvojího druhu psychopatologie a pojetí typu) odvodil, že kniha je »symbiózou marxismu a existencialismu« a že je určena přívržencům západní filosofie. Konvalinka má samozřejmě právo nevědět, co je to existencialismus, plést si Jasperse s Jasperem, filosofii s psychologií a kritiku s demagogií, nemá však právo poškozovat svým diletantismem jiné. K. uvažuje zkratkovitě takto: v knize je citován Jaspers, kniha je tedy závěrečníhodná — kromě toho jsou prý tam opomíjeni sovětští autoři. To je další nepravda, protože nejcitovanějšími autory jsou právě Rubinštejn a Pavlov, jak je patrné z rejstříku.

Soud p. Konvalinky je tedy nehoráznost, kterou snad vysvětluje jeho diletantismus. Nezabýval bych se tím, kdyby v této »kritice« nebyl obsažen precedens pro demagogickou grafo-mánii. Avšak proč vůbec tolik povyku kolem Jasperse-psychologa? Lenin, který ostře kritizoval Taylora jako teoretika vykořisťování, si velmi cenil Taylora jako objevitele faktorů zvyšování produktivity práce a sotva existuje příručka průmyslové sociologie, kde by Taylorovo jméno chybělo. Ale také si lze těžko představit, že by se bývalí kapitalisté u nás nostalgicky zajímali o každou knihu, v níž jsou citovány Taylorovy objevy. A tak je tomu i s Jaspersem: kniha nepropaguje Jasperse-existencialistu, cituje pouze jeho psychologické objevy. Na otázku, co jsem sledoval, pak odpovídám takto: chtěl jsem se svým spoluautorem napsat informativní příručku o moderní psychologii — zda se mi to podařilo, snad konstruktivně posoudí jiní se znalostí věci.

Dr. M. NAKONEČNÝ, Praha